

► Könyvéből kiderül: nem csupán világrészenként, de még Európán belül is vannak karakteresen eltérő sajátosságok. Például a játékosabb, líraibb olasz férfiak és a pávaskodóbb spanyolok között. A Szindbád című film kapcsán pedig azt elemzi: a kádári Magyarország férfijai szinte egyként korábbi dzsentroid mintákat követtek.

– A rendszerváltás környékén újránéztem Huszárik Zoltán filmjét, és akkor ismertem fel: nemcsak sajátos esztétikumot, de posztmodern világlátást képvisel. Rejtett férfi-viselkedésminták is felfedezhetők benne. A hegemon, erős, csábító, szép férfi mintáját a filmben Latinovits Zoltán példaértékűen testesítette meg – a szó szoros értelmében. Ami éppúgy jelenvaló volt a hetvenes évek kádári társadalmában. Tudományosan szólva: Latinovits karaktere egy létező, rendszerektől független, hegemon férfi korporációjaként jelenik meg. Azt próbáltam elemezni: Krúdy Gyula vagy Móricz Zsigmond korának férfimintái milyen finom áthalláson keresztül éltek tovább a Kádárkorban. A vidék Magyarországnak vadászatain, a termelőszövetkezetek világában vagy akár a városi értelmiség köreiben.

► Azt is állítja: a dzsentrikarakter „átesztétizálja” a macsóskodás morálisan amúgy elítélhető kilengéseit.

– Szindbád számára természetes, hogy csábít. Instrumentumként kezeli a nőt. Ez Huszárik filmjében létevidenciaként jelenik meg. Az új nő bekebelezése iránti igény erkölcsi konfliktusait a nők iránti csodálatával, a testi beteljesülés szépségének hangsúlyozásával, az erről szóló beszéd rafináltságával oldja fel. Ám miközben a férfi esztétikai diskurzust folytatva csábít, tulajdonképpen tisztességtelenül bánik a nőkkel. A férfi számára természetes, hogy több nővel is „együtt érez”, de ezt a nőnek nem engedi. Még a huszadik század közepén is evidencia volt, hogy más erkölcsök vonatkoztak a férfiakra, mint a nőkre. Ami a Kádár-korszakot illeti: a rendszerkritikus ellenzéki a nők kapcsán simán „cinkosává” vált az uralkodó osztály tagjainak. Ibikéhez, Juciká-

hoz mindnyájan egyformán viszonyultak.

► Ám aztán, ahogy írja, a rendszerváltás idején Szindbád „meghalt”.

– Megszűnt a kizárólagos hegemon minta, a rejtett múltbeliség, amely még a Kádár-rendszer diktatórikus körülményei között is tenyészhetett. A Latinovits által megjelenített férfi kizárólagossága – a feminizmus vagy éppen a férfikutatás és a plurális társadalom más folyamatainak hatására – a kilencvenes években megkérdőjeleződött.